

WEEKOVERPEINZINGEN

*

Dikwijls hadden wij gedacht dat die goede oude winters, waaraan wij herinneringen hebben behouden uit onze jeugd, voorbij waren en nooit meer zouden terugkeeren. Onze winterattributen hadden wij opgeborgen, schaatsen lagen te verroesten op de zolders; kinderen hadden hun sleeën vergeten. Wij zagen winters op plaatjes, dachten aan Finland en aan landen die heel ver weg zijn. Toen keerden de kansen.

Schepen bevracht met blanke vlokjes fijn en zacht zeilden langs onzen Nederlandschen hemel en schudden hun kostbaren inhoud op een aarde die verbaasd opkeek. Ik denk niet dat de menschen zeiden, zooals in de woestijn van Israel: „Manna? — Wat is dat!” Zij kenden de sneeuw nog wel. Maar deze mate, deze intensiteit, deze bijna niet-wijkende val uit den hemel, deed ons toch verbaasd staan. En een van de fijnste dingen die wij er uit mochten leeren is, dat wij den loop der dingen niet in handen hebben, maar God; en dat moet onze oogen open houden voor het element van verrassing dat er ligt in Gods regeering. Kinderen spraken en mompelden in de laatste jaren: „'t Is nooit meer iets gedaan met de winters in Holland!” Zoo spraken zij! Maar nauwelijks hadden zij het gezegd, of zij konden hun slee weer voor den dag halen!

Dit is een zinnebeeld van diepere, geestelijke dingen. Mijn hart, arm hart van mij, klaag niet. Zeg niet: „Nooit zullen meer de oude dagen terugkeeren! Nooit zal ik meer de zon zien schijnen als in de dagen die voorbijgingen.” Hoop op God, den God van de wonderen. Hij houdt nu in, wat Hij misschien straks geven zal, in een mate en in een overvloed die ge niet bedenken of vermoeden kunt.

Ik kijk naar de sneeuw in den tuin achter mijn huis en ik zeg: de menschen hebben lang naar u verlangd. Nu zijt gij er. Hoe welkom zal Gods eindelijke uitkomst zijn na de dagen van onze bezoeken!

Sneeuw en schoonheid

Maar er is een andere les die ik geleerd heb in deze dagen van sneeuw en blankheid. Het is de les van Gods onnavolgbare schoonheid. Hebt ge ooit werkelijk wel eens een sneeuwvlok bestudeerd? Gij kunt haar niet in uw handen nemen. Gij kunt haar niet vóór u leggen op uw tafel in uw kamer, waar de kachel haar warmte uitstraalt. Zij zou spoedig smelten en uw studie zou zelfs geen minuut lang kunnen duren. Maar gij kunt wel iets anders doen. Ga eens met een goed vergrootglas gewapend naar buiten terwijl het sneeuwt. Zet uw vergrootglas op één enkele vlok die gij opgevangen

hebt op de mouw van uw jas en bestudeer dan hetgeen ge ziet. Zelden zal uw oog zoiets moois, zoiets fijns, zoiets kunstigs hebben aanschouwd. Er zijn er bij, die eenvoudig zijn als een kruis, twee balken en nauwelijks iets meer. Er zijn er andere bij, die meer samengesteld zijn en meer lijnen hebben. Maar iedere afzonderlijke vlok schijnt gemaakt te zijn door een hand die met meesterschap de lijnen trok en de kleine diamanten schoonheid formeerde. Dit is geen serie-werk zooals wij menschen het maken. Dit is persoonlijk, levend, karaktervol. Eénzelfde gedachte drukt zich uit in een menigvuldigheid van vormen die alle het hart met bewondering vervullen. Vermenigvuldigd die ééne vlok op uw mouw met de honderden, die honderden met de duizenden en miljoenen die overal neervallen in deze dagen, en misschien krijgt ge dan een oog voor het volmaakte kunstenaarschap van God die dat alles formeerde. Dit kan niet nagebootst worden. Zooals Prof. Veraart geen regen kan voortbrengen en het nooit zal kunnen, omdat de regen slechts één Vader heeft, onze Vader in de hemelen, zoo moeten menschen eraan wanhopen de fijnheid Gods, die openbaar wordt in de sneeuw, te evenaren. Wanneer God enkel een verlengstuk was van ons, zouden wij het kunnen. Maar nu zijn Zijn gedachten niet onze gedachten.

Wanneer ik voor een bekend schilderij sta en ik dat schilderij niet begrijp, moet ik mij onder dat schilderij plaatsen, het op mij laten inwerken, geduldig wachten tot het zijn geheim aan mij openbaart. En zoo kan ik Gods werken enkel begrijpen wanneer ik mij ootmoedig er onder stel, wetende dat Hij alleen de groote Kunstenaar is, Wiens majesteit mij doet zwijgen en aanbidden, en een enkelen keer doet uitbreken in lofzeggen en verheerlijking: „O Heere, onze Heere, hoe heerlijk is Uw naam op de gansche aarde.”

A. G. Barkey Wolf

M. VEREN †

In den leeftijd van zeventig jaar overleed mijn trouwe vriendin Mevrouw van der Zwan—Nelek, beter bekend onder haar schuilnaam M. Veren. Ik kan mij den tijd niet herinneren dat ik haar niet kende. Haar moeder was een leerling en warme vereerster van mijn vader; waarschijnlijk heb ik vooral dáaraan te danken, dat zij mij een nimmer-verflauwde vriendschap bewees en tal van haar schetsjes en novellen voor mijn „Pniël” afstond. In de dagen van haar kracht had zij een vruchtbare productiviteit en meer dan eens heb ik een gebrek in onze samenleving aan haar genoemd, om dan binnen enkele dagen een aardig geschiedenisje van haar vinding te krijgen, waarin zij het bedoelde euvel op kostelijke wijze ter sprake bracht.

Zij heeft heel veel geschreven en soms kwamen de gedachten, de personen, de toestanden wel eens in haar verschillende schetsjes terug — zij had vaak *verpleegsters* als draagsters harer denkbeelden — maar altijd was het weer frisch en boeiend wat zij schreef. Op 23 Januari — haar sterfdag — ontving ik nog twee brieven van menschen, die mij vroegen of ik niet nog eens wat van haar opnemen wilde.

Nu rust haar pen, en haar geest, die gebukt ging onder vele zorgen en vragen, is thans bij den Heiland, dien zij innig heeft liefgehad. Kerkelijke strijd en krakeeling stuitten haar evenzeer tegen de borst als mij. Eenheid in Christus en verder vrijheid in *alles* wat Hem niet mishaaft. Ik houd haar nagedachtenis in dankbare zegening.

Dr J. H. Gunning J.Hz.

*

Levensvervulling

Veel had de late vriendschap voor haar betekend. Te veel misschien. Ze gaf zich niet makkelijk, sloot zich niet spoedig aan. Altijd bang, zich op te dringen; huisverig, teruggewezen te worden. Die vrees maakte haar cenzaam. Doch hier scheen geen reden tot aarzeling, haar eerste tastende poging, vriendschap te sluiten, werd zoo gul aanvaard, haar toenadering zoo hartelijk

beantwoord. Er was innerlijke verwantschap, ze dachten gelijk over de meeste dingen, zelfs in het Hóógste harmonieerden hun zielen, die tot voor korten tijd elkaar toch vreemd waren geweest.

Vera onderging de bekoring van deze nieuwe genegenheid, en droomde zich een toekomst van wederzijdsche gedachtenwisseling, van groeiende vertrouwelijkheid, want zij onderken-

de den rijken, veelzijdigen geest, waarmee de hare ongezoekt in aandraking was gekomen.

Het leven beloofde nog mooi te worden en waardevol, ze genoot de weelde, haar stemmingen en gewaarwordingen te kunnen meedeelen, in de gelukkigmakende zekerheid, begrepen te worden.

Er was soms maar één woord noodig, om uit te drukken, wat in haar omgving en dan werd dat woord aan de overzijde verstaan en beantwoord.

Met de volkomen gave van haar persoon ontwaakte in Vera ook de behoefte, te geven van het hare.

„Les petits cadeaux entretiennent l'amitié” — maar zóó voelde zij het niet. Een vriendschap als de hunne behoefde niet gevoed, niet onderhouden te worden, die had leven en groeikracht in zichzelf.

Vernieuwde zich altijd weer door innerlijke kracht, niet door iets van buiten-af. Maar het scheen zoo natuurlijk, nu en dan met een geschenk te *getuigen* van haar onverflauwde belangstelling en genegenheid. Een verrassing te bedenken was op zichzelf al blijdschap, en den warmen blik, den erkentelijken handdruk, waarmee haar geschenk aanvaard werd, achtte ze een rijke belooning. Te rijk eigenlijk, want wat ze geven kon, beteekende immers niets, vergeleken bij 't gevoel, dat haar zoo handelen deed. Als het haar slechts vergund bleef, te offeren op 't altaar van vriendschap en toewijding, als men haar gaven maar niet terugwees, omdat ze lastig werden, zich opdrongen...

Doch daarvoor scheen geen vrees te bestaan. Soms even een vluchtig protest, een aarzelende opmerking, dat ze te veel deed, zich moest beperken in haar drang tot geven, altijd weer, maar dan óók de verzekering, dat het geschonkene welkom was, bijzonder op prijs werd gesteld.

Wanneer werd toch de vage vrees in Vera wakker, dat haar gaven voor wie ze ontving, méér beteekenden dan de gevoelens, waarmee zij die aanbod?

Ze verwierp die gedachte terstond, omdat ze een haast volmaakte vriendschap dreigde te bezoedelen, maar telkens kwam het vermoeden terug, pijnde en beleedigde haar. Waarom werd er wél gereageerd op de stoffelijke bewijzen van haar genegenheid, maar niet of nauwelijks meer waar 't gold een belangstellend schrijven, een ontboezeming over ideële onderwerpen te beantwoorden? Overstelpende bezigheden, plotselinge verhindering — Vera wilde gelóóven, ze wilde niet twifelen,

want dan viel haar afgodsbeeld van zijn voetstuk, zou ze eenzaam achterblijven met de scherven.

Die haar vriendschap gold stond hoog, was niet vatbaar voor egoïsme en haatzucht, ze moest haar genegenheid hoeden en bewaken, maar niet onrechtvaardig, niet veeleischend worden. Er was niets veranderd of verdonkerd en anders lag de schuld bij haar, omdat ze te véél wilde.

Men kan een tijd de oogen sluiten voor onwelkome feiten, maar men kan niet blind blijven. Langzaam aan werd het Vera duidelijk, dat deze late vriendschap niet gaf, wat ze droomde en hoopte. Ze moest loslaten en werd losgelaten, niet op eens, maar van lieverlede, deeltje na deeltje, onmerkbaar voor wie er buiten stond.

Tot ze wist, weer alleen te zijn, nu voorgoed.

Want ze zou de kracht niet hebben, opnieuw vriendschap te sluiten.

Doch naarmate de wond heelde, alleen het litteken nog bleef branden, werd Vera er zich van bewust, dat, als er één schuld droeg aan haar ontgoocheling, zij die schuld alleen in het eigen hart moest zoeken. Zelf had ze 't voetstuk gebeiteld, waarop haar beeld van hoogstaande vriendschap mocht tronen, ze had het bóven-menschelijke eigenschappen

van offervaardigheid en belangeloosheid toegedicht, maar zelfzucht en eigenbaat telkens ruim voedsel gegeven. Hoe durfde ze klagen, teleurgesteld en misleid te zijn?

Ze vroeg, wat geen schepsel op den duur geven kan en kwam dan in opstand, omdat de uitkomst haar in 't ongelijk stelde.

„Maar ik ben eenzaam,” klaagde ze onhoorbaar, „eenzamer en armer dan ooit te voren.”

God begreep en verhoorde haar onuitgesproken klacht, deed haar verstaan, dat Hij-Zelf machtig en bereid was, niet alleen de ledige plááts in te nemen, maar haar hart gehéél te vervullen met Zijn tegenwoordigheid.

Vera leerde inzien, dat de menschelijke ziel niet bevredigd kan worden door aardse, voorbijgaande genegenheid: dat ze alleen rust kan vinden in God-Zélf.

En als 't verleden zich doet gelden, verlokken stemmen fluisteren van een neiging, die overwonnen, van gevoelens, die onderdrukt moesten worden en klagen willen van leegte en onvoldaanheid, is er nog maar één verlangen, één bede in de ziel van de eenzaam geworden vrouw: „Maak *Gij* het goed! Vervul mij met U-Zélf.”

M. Veren

Vrouwen uit Lapland in nationale kleederdracht en met de onafscheidelijke pijp in den mond, verwerken rendierhuiden tot warme kleeven voor de Finsche vrienden, die aan het front strijden.